

Inserati se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta:

8 kr. če se tiska enkrat,

12 " " " dvakrat,

15 " " " trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedija na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.

Za pol leta . . . 5 " — "

Za četrta leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.

Za pol leta . . . 4 " 20 "

Za četrta leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

Izhaja po trikrat na teden in sicer: v torek, četrtek in soboto.

Rojaki!

Naši kandidatje so:

Za kmetske občine:

1. Za okraj okolice Ljubljanske in Verhnike: **dr. Karol Bleiweis vit. Trsteniški**, primarij v deželni bolnišnici, in **Luka Robič**, vpokojeni davkarski nadzornik.
2. Za okraj Kamnik in Brdo: **Janez Kersnik**, notar na Brdu.
3. Za okraj Kranj, Tržič in Loka: **Karol Klun**, beneficijant in državni poslanec, **Blaž Mohar**, župan in posestnik v Loki.
4. Za okraj Radovljico in Kranjsko goro: **dr. Josip Poklukar**, državni poslanec in posestnik.
5. Za okraj Postojna, Planina, Senožec, Lož in Bistrica: **dr. Valentin Zarnik**, odvetnik v Ljubljani, **dr. Josip Vošnjak**, primarij v dež. bolnišnici.
6. Za okraj Vipavo in Idrijo: **Matej Lavrenčič**, posestnik.
7. Za okraj Novomesto, Kostanjevica, in Krško: **Viljem Pfeifer**, državni poslanec in posestnik.
8. Za okraj Trebnje, Zatično, Žužemberk, Mokronog, Litijo, in Radeče: **Luka Svetec**, notar v Litiji, **dr. Jurij Šterbenec**, župnik v Hrenovicah, **dr. Franc Papež**, odvetnik v Ljubljani.
9. Za okraj Kočevje, Lašče in Ribnico vsled kompromisa med slovenskimi in nemškimi volilci: **Franc Fortuna**, podžupan in trgovec v Ljubljani in **Primož Pakiž**, posestnik.
10. Za okraj Črnomelj in Metliko: **Anton Aleš**, dekan v Semiču.

Centralni narodni volilni odbor.

Pred volitvami.

„Incident in Scyllam, qui vult vitare Charyb-
din“ je bil prvi rek, ki nam je po zapisanem
naslovu na misel prišel. Da res, če le kje!
In vendar mora biti — volilci, naročniki tir-
jajo. Res smo splošna in glavna vodila že
objavili, pa tudi o posameznih volitvah hočejo
bralci naše mnenje vedeti. Evo ga! Naši
kmetski volilci pravijo: „Doktorjev ne“; liberalci
pravijo: „Duhovnikov ne“; vsi vkup pa pravijo:
„Vradnikov ne“. Kaj pa pravi „Slovenec“? „Slo-
venec“ pravi: „Vox populi, vox Dei.“ Kar
vsi vkup pravijo, je blizu resnice, skoraj bi

rekli, dognana resnica, zato ker poštene vrad-
niki sami pravijo: Vradnikov ne. Res so tu
tako tehtni vzroki, da ne vemo, zakaj se ne-
kateri vradniki sami s tako silo vrivajo. Ma-
lokda je pravi vzrok, le želja koristiti narodu
in deželi, ampak večidel sebičnost t. j. postran-
ski, osebni nameni. Mogoče in tudi istina,
da take namene imajo tudi drugi kandidati,
ali vradnika stan in razmere ovirajo, da se
prosto ne more gibati in zaradi tega tudi narodu
ne koristiti, kakor drugi prost človek. Tedaj po-
navljamo glavno vodilo: „Vradnikov ne vo-
liti,“ ker poštenjaki si sami tega ne želijo,
drugi pa tega vredni niso. Da štejejo se k

tem po vsi pravici tudi učitelji in profesorji v
današnjih razmerah, smo v zadnjem listu po-
jasnili.

Centralni volilni odbor se v tej reči do
zdaj ni pregrešil, ker dozdej ni nasvetoval niti
vradnika, niti profesorja. Naj bi tega tudi
zanaprej ne storil. Pregrešili pa so saj neko-
liko in nekateri med belimi Kranjci, ki se
ogrevajo za vradnika sicer poštenega, a vradnik
je in stan mu do tega brani. Pregrešil se je
v tem pa še nekdo, od katerega bi se bili
naj manj nadejali. Odstopivši kandidat je pri-
poročal za namestnika (kterega pa sprednik ni
bil) vradnika, ter je s tem povzročil le še več

Listek.

Pot na Venero.

(Dalje.)

Vzrok vsemu temu je, ker sva se s tem
planetom odmaknula in solneu približala. Kako
blizu pa sva torej solneu? Treba bi bilo zo-
pet z milijoni izražati se. A ker vemo, da so
nam velike številke ravno tako zoprne, kakor
neumljive, skušajmo si torej na umljivejši način
raztolmačiti razne daljine premičnice.

V ta namen si razdelimo precej dolgo
palico na 200 enotnih delov (seveda samo z
znamenji) in jo pritrdimo na enem konci z
navpično osjo, okoli katere naj se suče prosto
cela palica. Navpična os naj ti predstavlja
solnce, na četrtej zarezi si misli Merkurja, na
sedmi Venero, na deseti našo zemljo, na 12.
52. stoti in 196. pa druge planete izimši Nep-
tuna in znal bodeš v površnih obrisih za
srednjo daljavo posameznih premičnic. Venera
je tedaj ravno v sredi mej Merkurjem in zemljo,
kajti do obeh mi je skoro enaka pot, namreč
za tri take stopinje proti ali od solne. Raz-

vidno je torej, da sva se oddaljila za precejšno
daljavo od odsolnčnice, zato je tudi toliko manje
vidiva.

Tako opazujeva dobrih najst ur, ko so
te pretekle, začno te zvezde vedno bolj medleti,
jutranji mrak posedati po dolinah in skrivati
se po brezdnih in za 40 minut vže pomoli
veliko solnce svojo debelo glavo izpod zemlje
in premerja z iskrimi očmi najpreje gore, so
li še vse na starem mestu, od kar jih je za-
pustilo. Zraven njega pa teka debela zvezda
v hitrem teku, da se kar vidi, kako se ji mudi.
Pomeriva jo z daljnogledom in opazila bova
na njej spremembe. Iz teh sklepava, da je
ta zvezda planet, in sicer prisolnčni. Ker pa
za drugega solneu bližjega ne znava, krstiva
ga precej za Merkurja. Lej, lej, ta svojeglavec
še tu dobro vidi, kjer meni, da ne bo imel
opazovalcev, na zemlji se pa skriva k solneu,
kakor sramežljiv kmečki deček za mater, če
vidi prihajati gospoda. Zares, velika porednost!
Sedaj so ga seveda astronomi vže tudi ugnali
s svojimi daljnogledi. Ako se neče z lepo
pokazati zjutraj ali zvečer blizu obzora, se
mora pa z grdo celó opoldne. Toda včasih

je bilo drugače. Takrat je bil lahko poreden;
prikazoval se je nevesčim pastirjem na paši,
da so ga gledali, učenim zvezdoznancem pa je
kljuboval, če so ga še tako lovili. Koliko
solnčnih vzhodov in zahodov je opazoval blagi
Kopernik, a ni ga videl, in celó na smrtni
postelji je obžaloval ženjalni mož, da mu nij
bila sreča mila gledati v Merkurjevo luč. Ko-
liko bi bil dal mož za tak pogled z Venero,
kakoršnega vživava midva, in vendar kdo sva
midva proti njemu? Dva potnika, ki hodita po
lestvi k planetom, katere teme je postavil Ko-
pernik, potem pa umrl pustivši uživati sad
svojim potomcem. Kaj ne da ga pomiluješ
učenjaka, in da si hud na Merkurja, ki je
zadnjo prošnjo odbil ponižnemu možu?

Solnce se je med tem pomaknulo vže daleč
na obzor, bo treba bežati, ako nečeva zopet
opeči si hrbtov. Preskočiva torej v duhu te
hribe in doline in pojdiva doli na jug, ondi
bo morda prijetnejša toplota za najina trupla.

Prideva do 30°. pod polutnik, a vročine
še ni konec; solnce sicer ne stoji v nadglavišči,
pa je še vse eno dosti pekoče, kot v Afrikan-
skih puščavah. Zato si poiščeva sence in ča-

zmešnjavo, ki že tako prej ni bila premajhna. Čudno, od kod jemlje kandidat, ki od volilcev sploh ni bil sprejet, oblast in pravico k temu? Pregrešil se je zoper to vodilo profesor, ki se ponuja in vriva za kandidata v Novomestu. Kakor čujemo po resničnih poročilih (oholim telegramom tako nismo nikoli nič verjeli), so volilci mnogo pametnejši ter se ne dajo za nos voditi, razun malenkostne manjšine, kateri morajo celo nemškutarji pod pazduho segati. Kako si pa upa človek s tako preteklostjo (bralci spominjajte se le letošnje desetletnice) se volilem za kandidata predstavljati ravno tam, kjer se je po njem izvrševalo, kar bi se nikdar ne bilo smelo, nam je res popolno neumljivo. Nekoliko nam v temo posveti tisti predrzni napuh, s katerim trdi (saj pisatelj poročila), da je gospod profesor vsa sumničnja in obrekovanja popolno ovrget. Kaj pak, kdor si upa „facta“ tako obravnati, si lahko upa tudi še kaj drugega.

A kar imamo še dalje povedati, nas peče posebno, in kolikor smo tudi natezali razne rokavice, nobene nam niso bile prav, nobene nam niso pomagale pisati povoljno. Tedaj pišemo, kakor ravno znamo; za drugega nismo porok, kakor le za resno voljo pisati resnico.

Kamnik je bil nekdanj naš ponos: mesto in okraj stal je kot zid za narodno in slovensko reč. In zdaj! Z žalostjo moramo reči: Et tu Brute? Da, razdjana je edinost po liberalnem županu in — veselil se bo nemškutar! Bodi Bogu potoženo!

Kaj pa okolica? Okolica je stala in še stoji nepremakljivo za resnico, popustil jo je njeni zastopnik sam. Prišel je ne sicer ptujec, a vendar nepoklican ter je ljudstvo begal in motil — zastonj. Ljudstvo je reklo: Naš zastopnik je naš in mi njegovi, bomo tudi le njega volili. In zastopnik njegov je javno in odločno rekel: „Jaz izvolitve ne sprejemam“. Šel je drugam in spodrinil narodnjaka. Prašamo: Zakaj vse to? Zato, da se mladoslovenstvu globok poklon in prostor naredi, sebi pa prostorček preskrbi na levi in na desni. Kaj pa „Slovenec“ k temu pravi? Kaj hoče reči drugega, kakor le resnico: Prosto je postalo ljudstvo, ki bilo je pred zavezano; oprosteno po lastnem zastopniku. Prosto pa je

ostalo tudi ljudstvo (dozdevni novi volilci), ki popred ž njim ni bilo v zavezi, ker tu manjka „consensus“. Zaupno rečeno, nam se tako postopanje dozdeva — norčevanje z ljudstvom in z njegovim čutilom.

Konečno še dostavljamo, da tudi na Notranjskem neke vré, ker ni bilo vse tako gladko, kakor se je poročalo. Pa ker so tam gg. volilci vsi bližje toplih krajev, tedaj vneti za blagor domovine, bodo že sami svoje razmere vravnali (farano da se), toraj hladnokrvnega „Slovenca“ zraven ni treba.

Sploh „Slovenec“ tako sodi, da nakani nekaterih so bili jako slabi; pehanje za njih izpeljavo, če ne zavrtno, saj zahrbtno, a mogoče je vendar, da se nam boljša bodočnost odpre. Quod Deus bene vertat! *)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. junija.

Avstrijske dežele.

Deželni zbor v Inomestu je bil odprt 4. jun. Poglavar mu je, kakor povedano dr. Rapp in namestovalec pl. Scari iz Južnih Tirolov. Poglavitno opravilo bode zboru, da izkuša zaceliti rane, katere je deželi prizadelo lanska povodenj, da se posvetuje o sredstvih, kako zabraniti, da nad deželo ne pridejo v prihodnje take strahovite nesreče.

Stajarski deželni zbor je imel 4. t. m. peto sejo. — Peticiji sodošle zaradi prenaredbe volitvenega reda od občin v Eibiswald, Rottenman in Schwanberg in se oddajo odboru za prenaredbo volitvenega reda.

Poročilo zastran preosnove zdravniškega osebja, strežnikov in služabnikov deželne norišnice v Feldhofu se odda finančnemu odseku, isto tako tudi poročilo za prenaredbo § 2. pokojninskega vkaza, za deželne vradnike in služabnike dne 17. marca 1864. Poročilo deželnega odbora zaradi podkovske šole se odda deželnemu kulturnemu zavodu. — Železnični odsek je izvolil za prvomestnika poslanca Sprung-a, za namestnika poslanca Berg-a, in za perovodjo poslanca Schallhamerja. — V seji 6. junija je bilo na dnevnem redu: prvo branje načrta za osnovo deželne hiralnice v Hartbergu.

Z Dunaja. Ministri Tisza, grof Szapari, baron Kemeny so prišli semkaj, da ob-

*) Lepo prosimo, poročajte nam v saboto telegrafno izid volitev. „Slovenec“ bo zaradi tega malo pozneje izšel.

ravnava jo zaradi vravnave Dunava pri železnih vratih o predlogih delegacijam in reforme zaradi davka o vinskem cvetu.

Iz Zagreba. Prenaredba deželne uprave. — Načrt je že izdelan in čaka Najvišega potrjenja. Kar se tiče pobiranja davka se sliši: Kraljevih okrajnih oblasti bode 53, pri vsaki oblasti bode davkarski vradnik, pristav, kate-rega imenuje ban. Delokrog tega avtonomnega davkarskega vradnika in okrajnega predstojnika v davkarskih zadevah bode odločila posebna vkupna postava. Občinam se bode vzelo breme davkopobiranja, to znabi na dobro, a tudi na slabo, občine tako brezobzirno ne morejo davka pobirati, in občinariji bi vtegnili priti z dežja pod kap. Ta postava bode veljala tudi za vojaško granico, in graničariji bodo tudi okusili sad te politične uprave.

Vnanje države.

Iz Moskve, 4. junija. Car in carica sta se povrnila zvečer iz samostana sv. Sergija, peljala sta se v odprtem vozu brez spremstva, prebivalstvo ju je prisrčno pozdravljalo. Vojaške vaje Čerkeзов in Kozakov so se zvršile slavno. Zvečer so imeli časten obed inozemski časniki.

Gospa „**Italija**“ kaže čedalje več ljubeznjivosti do sosedinje Avstrije. V Rimu se obhaja obletnica smrti Garibaldijeve ter se vzdiguje tu in tam spominske plošče itd. V Vidmu se snuje očitno slovesno pogostovanje ravno po porotnikih oprostanih Oberdank-ovih tovaršev. In gospodske nimajo o tem nič opomniti; mogoče, da bodo še sodniki pri obedu predsedovali ter oprostene slavili. Res, prav ljubeznjiva sosedinja — Italija!

Na Irskem pridno obešajo morilce v gaju Feniksovem p. l. — Sedaj je bil že četrtri obešen, vojaki in žandarmi so bili povsod nastavljeni, a ljudstvo je ostalo mirno. (I, kaj pa hoče storiti, dokler mu stoji oborožena straža na tilniku.) Izdajalec se oglašajo od dne do dne, Careya, ki je prvi izdal sokrivce, imajo še sedaj v zaporu, potrebujejo ga, da ga zaslišujejo in drugim v očigled stavijo. Povsod se vresniči pregovor: izdajalstvo se ljubi, a izdajalec se sovraži.

Iz Pariza se javlja, da se hočejo oblasti Hovas na Madagaskaru pobotati s Francozi.

S Francoskega. Konkordatna komisija francoskega državnega zbora je sprejela nasvet Pavla Berta, ki meri na to, da se odpravijo štipendije za seminariste, da se odvzame povsod palače škofom in javna poslopja, ki so dovoljena semeniščem in kongregacijam, sprejela je tudi člen, da se sme duhovnom plača ukratiti s 11 zoper devet glasov. Ta ko-

kava solnčnega zahoda, čakava in čakava dolge ure in dneve, a solnce ne zaide; pomakne se sicer proti obzoru, da bi zahajalo, potem se pa zopet vzdiguje, kot da se je premislilo in bi raje nama ponagajalo. Jedva jo ubereva proč še bolj na jug. Ondi si misli, da se bodeva vže shladila pri snegu. A če sva tako sklepala, sva se pa tudi zmotila; bolj ko proti jugu greva, dalj časa ne zaide solnce. To vem, ko bi bila živa ta vesela luč na nebu, smejala bi se nama iz vsega grla, da se ji na ta način odtegujeva. Midva pa sva nevoljna, ker sva zastonj iskala boljših krajev, kakor Izraelci v puščavi, ki so se tako radi spominjali mesa polnih loncev Egiptovske dežele.

Memraje dospeva na južni tečaj in osupnena zapaziva, da je tū svet zaprt. Velikansko gorovje razprostira svoja koščena stegna od vrha do tal, na njem pa je daleč daleč nad nama naslonjeno nebo. Kaj tacega še nisva videla na zemlji. Po senci sodeča sklepava na prvi mah, da so gore več milj visoke, trigonometrično merstvo z daljnogledovo pomočjo pa nama potrdi najino trditev. Res, gore so po 6 milj visoke, visokost torej, v primeri s kojo so evropske Alpe in azijski Himalaja

le pritlikovci, le gorski mladiči, ali če si hočeš razmero še natančneje pojasniti, pa pojdi v jeseni v gozd, in naletel boš večkrat na kako prav košato gobo, pod njo pa kakor pod kokljo piščeta tiči cel kup mladih. Nekak tak omer je mej temi gorami. To ti je bila orjaška moč, ki jih je navalila te gigante doli na jug, sila, katere mi še slutiti ne moremo, katero le občudujemo.

Morda si se vže katerikrat smejal in smatral neresničnim to, kar si slišal o mravljah pripovedovati; namreč da zidajo poslopja, da imajo svoje domače živali, trtne uši, kot krave, da se bijejo v vojskah in dosti enacega. Morda si se norčeval iz vsega tega, češ, kaj bodo mravlje. A pazi, da se ne prenagliš s sodbo. Poglej sebe in primerjaj se z naravnimi močmi, pa bodeš sklepal, da si manjši od mravlje.

Kaj ko bi mogla gori na te gore? Zakaj neki ne? Kako pa sva do njih prišla? Ista moč naji vzdigne 6 milj visoko, in sedela bodeva na njenih glavah in se veselila daljnega razgleda.

In v resnici veličasten tak pogled! Sto milj na daleč je razprostrta vzbočena ravan

Venerinega površja. Res da so sem ter tje postavljeni posamezni hribčki in male gorice, ali s tega vzvišenega stališča se vidijo kakor veliki stožci (keglji) čakajoči velikanov, da je pobijejo s kroglijami. — Prijetna očem je harmonična spreminjava mej senco in solncem, da se vidi pisana vsa ta zemlja. Toda nekaj zastonj išče naše oko, nekaj vže več časa tako težko pogreša. In to je lepe zelene barve, s katero je pobárvana naša zemlja v svojem cvetju. Nekako preveč otožno je vse površje videti, če mu manjka te barve. Ne vem, morda se le nam tako zdi, ki smo navajeni, da nas ta barva spominja na spomlad, ali pa ima vže sama na sebi nekaj tako idiličnega, da rade počivajo na njej naše oči.

Tudi oblakov še nisva opazila do sedaj. Hvala Bogu, znal bi nama kdo čestitati. A pomislil ni, kako se ga more človek tūdi naveličati vedno jasnega neba, kako zoprna mu zna postati tudi solnčna luč, posebno na tem kraju, kjer pol leta nič ne zahaja, temveč v polnoči, t. j. kedar je najnižje, stoji še vse eno 54° visoko, to je blizu toliko kot opoldne najdaljšega dneva na Ruskem; najvišje pa je 72° nad obzorom, kakor na Španskem in Grškem.

misija je tedaj v nasprotju z ministerstvom, ki ne sega tako daleč.

Iz Tonkina se zve, da stoji na meji 5000 do 6000 Kitajcev po evropsko oboroženih. Tolpe, ki so se bojevale zoper Francoze, niso bile kitajske, ampak iz Tonkinkine, najel jih je cesar Tudue iz Anam-a. General Bouet bode sedaj vojno vodil v Tonkinu, on je izmed mlajših generalov, spada k pomorski pehoti in je pri 50 letih star. On se je že vojskoval v Tonkinu. — Sicer so pa Francoze sedaj vsi razjarjeni in bojaželjni, iz Tonkina se nočejo umakniti, Angleška sicer obeta, da se bode Kitajsko vzdignilo zoper Francoze zaradi Tonkina in se bode s silo zoperstavilo; a tega tukaj ne verjamejo, a ko bi se zgodilo, se tudi ne bojé. Pravijo, da tako podvzetni Kitajci niso, dasiravno so nekaj vojakov po evropsko oborožili in izurili. 30. maja in naslednje dni je šlo več ladij z vojniki v Tonkin-Kino.

Pri starašinstvu je prišla v razgovor odprava duhovnov iz ubožnic in bolnišnic. Da bi to opravičil, je svoje dni ukazal prefekt Herold vprašati vsacega bolnika vstopivšega, hoče li duhovnika. Od 100 jih je bilo gotovo 90, ki so želeli duhovna ob smertni uri. — Tega so bile sestre krive?! V bolnišnici, ker so svetne strežnice, ni bilo nič drugače, od 391 v mesecu sprejetih je želelo duhovna 374. S tem se tedaj stvar ni dala opravičevati. — Kdo je kriv? Nihče drugi ne, kakor nadškof v Parizu, ki zaradi tega ni hotel stopiti v dogovor z vlado, marveč je rekel, da je odprava duhovnov iz bolnišnic krivična stvar — tako je rekel minister notranjih poslov Waldek-Rousseau, ter pristavil, razložiti gre tukaj, kje je duhovnov treba, kje ne? Za pravno stran še tukaj ne prašajo, premoženje bolnišnic je večinoma iz rok vernih katolikov, in je bilo dano v ta namen, da se tudi za dušo bolnikov skrbi.

Za prerov pod morskim rokavom *Canal la Manche* med Francosko in Angleško se Angleški vojaki nič kaj ne potegujejo. Eden general poklican o tem izreči svoje mnenje, je ves ta načrt kar naravnost zavrgel, in rekel da vtegne pogubonosni biti za Angleško, a drugi ga je le pogojno zavrgel, oba pa pravita, da ga treba ni, in da bi bil le na korist nekaterim podvzetnikom.

Sueški kanal jim ne zadostuje. — Poleg tega hočejo še novega narediti. Ali družba Sueškega kanala ima predprave, katerih ne gre kar tako zanikati. Zato se pogajajo s to družbo, pod katerimi pogoji bi dopustila narediti še tak kanal. Lesseps je baže v to privolil; akcijonarji so zložili potreb-

Brez dvoma torej je tukaj letni čas. Čakati bi morala sedaj pol leta na teh gorah, da bi čakala zimo. Res, da je tu pol leta za pol krajši od našega, ker se Venera bližje solneu hitreje suče in še enkrat preje zavrti okoli njega; a naveličala bi se vse jedno. Na zemlji bi vže ne zamerila toliko, ko bi naji pregnali za četrto leta z daljnogledom in s potrebno hrano vred na kako tako goro, kajti gledati bi imela dovolj vsak dan, predno bi pregledala vsa ta mesta od nemškega Hamburga do Pariza in Neapolja in tako naprej 100 milj pred seboj v orientu; toda tu sedeti v tem vročem solneu in pariti se na razbeljenem kamnu, potem pa še cele mesee ne videti zvezd, to seveda bi oba brez premisleka odbila. Zato pa tudi zapustiva brž ko mogoče ta kraj in se preseliva gori na sever, kjer kraljuje starka zima s svojo okorno roko.

A tu ti je pa mrzlo, da je strah. Oděni se še s toliko kožuhi, pa bodeš še vse eno kar skupaj lezel. Zraven tega pa je tema, da ne vidiš kam stopiti. Saj tu nij one poetične lune, ki se tako prijazno privozi na nebo, kedar gre solnce za morje počivat. Sicer miglja zvezd obilo število, a te nebeske oči te bolj gledajo, kakor pa svetijo. (Dalje pril.)

nega denarja, da se svet za to potreben preišče i. dr. — Pravijo, da ta kanal ne zadostuje tolikemu prevozu. Mogoče? Ali bolj verjetno, da Angleži hočejo imeti nov kanal, ki bode popolnoma njih lastnina. — Francoz Lesseps je zgradil kanal večidel s francoskimi denarji; Francoze so hoteli s tem prevago dobiti na vzhodu; a akcijonarji so večidel Angleži, sedaj pa so Egipt posedli, kanal pa ni popolnoma njih lastnina, vevlasti so se navezale na nekatere mednarodne pogodbe. Zato bi Angleži radi nov kanal naredili, na katerem bi sami gospodarili. — Mislili so enkrat izpejljati vodno pot iz srednjega morja, iz zaliva Akkon, do reke Jordan in po nji v mrtvo morje, a od ondod po nekem zemeljskem usadu priti do zaliva Akaba na rudečem morju. Toda ta proga bi bila gotovo dražja, kakor nov kanal poleg sedanjega Sueškega kanala.

Izvirni dopisi.

Iz Rudnika pri Ljubljani. (*Škoda kmetovalcem ob cesti.*) Za cesto, kakor je naša, v tako raztreseni župniji, kakor je tu, ni kaj prijetno biti. Zdaj te nadlegujejo brezštevilni popotni za dar, zdaj šumeči in vedno sem ter tje drdrajoči vozovi, zdaj po sapi nešen cestni prah, zdaj zopet pazi, da ti otroka pred hišo ne povozijo. To premišljeva me vžali te dni še druga toča, ki se je po cesti memo pridivila. Znano je, da vsako pomlad, kake par mescev Korošci, Tirolci ženó po tej cesti četoma mnogo snedenih in smrdljivih kozlov iz Hrvaškega do železnice v Ljubljano. Ta žival se drvi po sto, sto in petdeset v eni četi skupaj naprej. Gonjačev imajo, kolikor morejo malo. Dasi tudi je cesta široka, vendar ta žival, kakor rada kupoma gre, vstric iti ne more; zato in pa ker ji je po travi bolj hlad, rada potem na strani ceste vhaja in posestnikom veliko škode dela. Pretečeni teden pohodili so mi kozli ob cesti toliko detelje, da bi bil raje ob 2 gold. Ako se ta pohojena trava na mestu pusti, gnije ali se suši, ako jo pa pokosiš, je živina ne je, ker smrdi. Neki posestnici so dosti pšenice pohodili, nje sin je kozla vjel in se hotel odškodovati, a če bi ga ne bil izpustil, bil bi od gonjačev pretepen. Vžaljen, postal sem se v tej zadevi k gosposki, posvetovati se, kaj bi bilo v prihodnje storiti. Reklo se mi je, da je to reč županova; on ima pravico tacega gonjača za storjeno škodo kar na mestu kaznovati, ako bi se pa branil, pošlje naj po žandarmarijo. Dragi bralce, pomisli, če je to mogoče, brez tvoje škode! Recimo, da jest kozle v škodi zasačim, hočem si enega vzeti in se odškodovati, a ne upam si, ker gonjač mi žuga s tepežem. Ako najmem dva tri sosed, ti mi priskočijo na pomoč in kozel je moj. Zdaj je treba iti po župana, da kaznuje gonjača, a do župana je eno in pol ure in najeti sosedji morajo tri ure mene in kozla stražiti. Ne vé se pa še dobro, če se kmečkega župana doma našli, morebiti je šel v gozd ali kam drugam. Mislimo si, da je župan čez 3 ure prišel, če tudi je vse v redu izvršil, vendar moram zdaj sosede, ki so me stražili, odškodovati z denarjem ali čem družim, in zdaj sem kakor prej gotovo obškodovan. Ako pa se je gonjač čisto kazni uprl, potem pošlje župan po žandarme, zopet uro daleč — da ga enkrat še le eksekvirajo.

Po mojem menenji bilo bi v tej zadevi to-le boljše storiti. Okrajna glavarstva dala bi oklic do županov, da župani take ptujce brž na meji že ustavijo in jim povedo, da take živali odslej naprej ne smejo več po sto, ampak le po 50 v eni četi gnati dalje, ker sicer bi

se morali kaznovati itd. Prepričan sem, da to bi pomagalo in ljudje bi po zemljiščih ne imeli škode.

Iz prej navedenega pa bode dokazano, kako neprilicne in za kmeta potrošljive so velike županije po razstresenih vaseh. Enako škodo delajo ob cesti včasih spuščeni konji in prešiči, ki se iz Hrvaškega sem gori ženó, živina ob sejmeih, ki se je odtrgala ali ušla gospodarju, vsakovrstni popotni, ki po sencih polegajo, in počivajo, in slednjič po enih krajih cestni trebivei (Strasseneinräumer), ki so slednji čas kar nekako predržno jeli segati in kositi ob cesti, dva metra v posestnikovo, in za vse to nimamo nikdar župana pri rokah. Tudi cenilna komisija bi bila morala takrat pri vee nitvi na take nezgode ozir jemati. Kolikor se spominjam, je bilo to delo v naši vasi bolj po vrhu opravljeno. Cenilci niso nikogar poklicali, še manj pa za kak svet vprašali, in kdor ni pozneje prav s tehtnimi vzroki reklamiral, bode za zmiraj v škodi. Res je bil pri oklicu pred cerkvijo teden one komesije naznanjen, a ker za dan ni nihče vedil, so prišli na tihoma, ter so že na pol ogledali, preden se je kmetov jim kaj približalo. Marsikedar bi taka škoda, kakor zgoraj omenjena, bila odvrnjena, če bi župana bliže imeli. Prosili smo za samostojno občino že pred štirimi leti, katera prošnja mora še zmiraj pri deželnem odboru ležati in če nam že samostojne občine ne dovolijo, naj bi nas vsaj pod Šmarijo spravili, kar nam bo veliko bolj na roko, kakor pa v Dobrunje.

Iz Novega mesta, 3. junija. (*O volitvi za deželni zbor.*) 29. dan meseca maja so se bili zbrali volileci na poziv dotičnega odbora, da si zberó poslancem moža, ki bi jih vredno zastopal in kateremu tudi zaupajo. Zbralo se je bilo ob 8. uri zvečer v dvorani mestne hiše nad 30 odličnih meščanov in vradnikov. Iz mej dveh od centralnega odbora nasvetovanih mož so si volileci izbrali v. č. g. P. Urha, prošta Novomeškega kapiteljna. Kandidat je naznanil svoj program ter tudi odkritosrčno izjavil vzroke, zaradi katerih je odločno zoper kandidature g. profesorja Šuklje-ja. Nihče izmed volilcev ni oporekal tem vzrokom in tudi iz mej štirih pristašev nasprotnega kandidata nobeden ni črhnil niti besedice v obrambo. Bil je govornik sprejet za kandidata z živim odobrovanjem navzočih volilcev, le dva vradnika in trije profesorji so glasovali nasproti. Vse je mislilo, da je stvar končana.

A glej, danes se je čitalo po voglih mesta, da ravno oni predsednik vabi volilce zopet k zborovanju, da nasprotni kandidat razvije svoj program. Ogromna večina volilcev iz med meščanstva se zborovanja ni vdeležila, češ, saj smo možje in ostanemo pri prvem sklepu. — Pač pa je bilo videti med zbranimi volileci razun mlajših vradnikov in nekaterih g. profesorjev precejšnje število slovitih pristašev nemčurske stranke na priliko g. Ogorentz, g. Gustin, g. Mehora (ki je pri ljudskem številjenji l. 1880 dal med nemce vpisati tudi svoje posle), tudi nekaj gospodov iz Krškega in pa taci, ki niti volilne pravice nimajo, je bilo videti med zbranimi. Tem načinom se je spravilo število okoli 25 skupaj. — Čestitamo!

K zboru je bil pozvan od nasprotnega kandidata tudi g. P. Urh, češ, da se opraviči o obrekovanji. Z zgovorno besedo je ponavljal vzroke, zakaj ga ne more priporočati, niti glasovati za g. Šukljeta, kajti dobro je še meščanom v spominu njegovo slaboglasno vplivanje na mladino.

Ravno oni dan se je „Sl. Narod“ št. 124 v vvodnem članku potezal za g. Šukljeta — to je tudi povod te izjave — češ, da dosedaj ni bilo učiteljstvo zastopano. Mi pač tega nismo krivi. Tudi ga hvalisa, da je bil v Ljubljanski zastop in v deželni šolski svet izvoljen — slobodno. A Novomeščani nimajo vzroka, mu izkazati toliko zaupanja. — Kar se tiče zastopnika učiteljstva, smo tudi mi jednacega mnenja, a centralni volilni odbor naj nasvetuje moža, kojega zamore vsak z dobro vestjo voliti!

Nobeden veren Slovenec, še manj pa duhovnik, ne more kot zastopnika izbrati moža, ki je norce bril z najbolj vzvišenimi idejami katoliškega duhovenstva. Dolžnost vsakega katoliškega duhovnika je, da opovira izvolitev takega zastopnika ter z vsemi močmi deluje za poštenega kandidata, g. Urha.

Toraj sotovarishi po mestih na noge! Pokažite svoj vpliv! Tudi se ne dajte slepiti po lažljivih poročilih in telegramih. Ogromna večina meščanov bode volila našega na prvo izbranega kandidata, v. č. g. Urha. Bog pomoz! do zmage!

Jeden v imenu vseh.

Iz Notranjskega, 5. junija. (*Volitve za deželni zbor*) so čedalje bližje, in tem živahnješi je tudi gibanje med volilci. Prvi volilni shod je za Notranjsko dr. Vošnjaka in dr. Zarnika proglasil za kandidata, pa želeli bi bili, da bi bil vsaj en zastopnik vzet iz Notranjske same. Jako prilična se nam je toraj zdela misel, sprožena v Postojni, da bi dr. Vošnjak prevzel kandidaturu Postojne, Loza in Vrhnike, ter v kmečkih občinah prepustil kandidaturu kakemu domačinu. V tem slučaju smo mislili poslanstvo ponuditi logaškemu županu, g. Muleju, ki je bil že od več krajev pozvan, da naj kandidira za deželno poslaništvo. Pa g. dr. Vošnjak ni hotel prestopiti v mestno skupino, in z dr. Zarnikom kandidira za kmečke občine. Vsled tega je postala po Notranjskem splošna nevolja, in danes še ne moremo reči, kakšen izid bode imela.

Iz Vipave, 4. junija. (*Volitve volilnih mož*) so se v naši dolini povsod prav izvrstno izvršile. Vsi glasovi, smemo trdno upati, bodo za g. Lavrenčiča. Voljeni so bili skoraj povsod č. g. duhovniki, kot volilni možje, kar je živ dokaz, da ima ljudstvo do njih še največ zaupanja — kar je tudi opravičeno.

V trgu smo menili, da bomo imeli hudo borbo, ker si je upala tudi nasprotna stranka postaviti svoje kandidate, meneča, kdo ve koliko vpliva ima pri ljudstvu! A zdaj se je lahko prepričala svoje zmote, kajti od 81 volilcev volila je četvorica kmečkih in šestorica različnih vradnikov njene kandidate, vsi drugi narodne.

Posebno so se odlikovali Vrhpoljski in Sanaborski možje; prišli so v polnem številu ter volili enoglasno. Slava in poštenje takim možakom!

Tudi iz idrijskega okraja se čujejo veseli glasovi za g. Lavrenčiča. Ako nas tedaj vse ne vara, bode 9. junija volitev enoglasna, kakor je bila pred več leti preč. ranj. gosp. kanonika Grabrijana. Da, predragi, nepozabljivi pokojnik, je med drugimi lastnostmi vdihnil Vipavcem katoliško-narodno samozavest, ki mu v kljub vsem liberalnim (kali?) naporom in razdorom, ako Bog da, ne bo nikdar iz srea izginila. Vipavci! spominjajmo se hva-

ležno svojega milega očeta, ki počiva nad nami, ker bliža se obletnica njegove smrti.

Domače novice.

(*Za živinsko razstavo*), ki bode ob cesarjevem priходу v Ljubljani — v Latermanovem drevoredu, je dovolilo ministerstvo 4000 gold. — Za poslopje, katero bode postavil g. Tönnies je odločenih 3000 gold., za darila živinorejcem 1000 gold. Bode pa še nekaj državnih premij in priznanje za stroje in kmetijsko orodje.

(*Porotne sodbe*) so se začele v ponedelek po ti vrsti: 4. junija: Stansa Jera, detomor; 5. junija: Šišek Šimen, uboj; Hinterschweiger Marija, goljufija; 6. junija: Kristan Janez, uboj; Lukančič Andrej, uboj; 7. junija: Frakelj Anton, rop; 8. junija: Okorn Andrej, požiganje; 9. junija: Erzar Janez, uboj; Sirnik Jakob, težka telesna poškodba; 11. jun.: Hribar Grega, uboj in 12. junija: Oblak Tomaž, težka telesna poškodba.

(*„Habsburški rod“*) Ravno kar je izšla že omenjena knjižica kot spomenica 600letnice združenja Kranjske z Avstrijo. Namenjena je zlasti šolski mladini ter velja posamezno 10 kr., po pošti poslana pa 12 kr. — Obseg knjižice je s kratkimi besedami lahko povedan. Začne se z letom 1273, ko je bil Rudolf grof Habsburški za nemškega cesarja izvoljen. Potem pripoveduje v kratkem od vsakega vladarja te rodovine, nekoliko od sedanjega presvitlega cesarja Franc Jožefa in prestolnika Rudolfa. Dvanajst lepih podobice kinči knjižico; za šolsko mladost je res prav priprava.

Razne reči.

— Na južni železnici se je med Savo in Zagorjem po noči na tretjega junija skala vtrgala ter tir zasula. Še le čez uro trdega dela se je pot toliko poravnala, da so vlaki sem ter tje mogli.

— V Reko je 4. t. m. priplulo pet angleških bark, ki so se vdeleževale bombardiranja Aleksandrije.

— Angleško romanje. Pretekli teden je šla velika množina romarjev iz Angleškega v Lurd. Bili so zraven naj imenitnejše rodovine. Na pr. vojvoda Norfolk, lordi Arundel, Lovsk, Herries, Howard z rodovinami i. dr. brez števila. Dalje se je romanja vdeleževalo mnogo duhovščine in skoraj vse katoliške družbe. Pri nas bi se nam o taki priliki, recimo o skupnem romanju na Brezje težko kaj takega posrečilo.

— Vremenoslovje. O vremenu govori, kdor družega ne vé povedati, je navadni prigovor. A vendar vreme ni kar si bodi; po njem se ravna velikrat sreča, zdravje in blagostanje posameznega, pa tudi človeške družbe. Razun vsakdanjih, vsakoletnih sprememb pri vremenu se pa ljudje radi bavijo z vprašanjem, ali je bila pri nas povprek zmirom enaka toplina, kakor dosihmal; ali ne postaja vreme, obnebje, leto na leto slabše in grje.

Obnebje Evropsko je bilo v prazgodovinskih časih gotovo drugačno kakor je sedaj. O času, ko se je premog sesedal, je bilo v Grenlandiji rastlinstvo takošno, kakoršno je sedaj v srednji Evropi. V ledeni dobi, ki je za to nastopila, je bilo pri nas obnebje, kakor je sedaj v Grenlandiji. A ko smo prišli v zgodovinske čase, govore vsa naznanila, da se obnebje odsihmal še ni spremenilo, ampak da v manjših dobah omahuje, a poprek se še ni spremenilo.

V Palestini, obljubljeni deželi, raste še dan danes oljka in vinska trta. Ko bi bilo dve stopinji manj topline, bi oljka ne rodila. Tedaj smemo reči, da se v 2000 letih obnebje v Palestini ni nič kaj spremenilo. O naših krajih zanesljivih poročil nimamo.

Ni še 200 let tega, kar je Fahrenheit v Daneigu izumil pripoznano orodje, s katerim se da toplina meriti, to je termometer iz živega srebra. Trajalo je pa vendar še mnogo let, da so se ljudje privadili termometra, da so ga opazovali in opazke zapisovali. Naj starejša taka opazovanja prihajajo iz Toškane. Florentinska akademija je vkazala l. 1680 v ravnini reke Arno in po Apeninskih brdih opazovati toplino s posebnim merilom. Zapisnike teh opazovanj so našli l. 1830; tudi v naj-novejših časih so dobili veliko število teh meril, in primerjaje oboje med sabo in z opazovanji današnjih časov našli so, da se srednja toplina v dolini Arno v 200 letih ni spremenila niti za četrto stopinje.

Tudi od večih mest v Evropi, o Londonu, o Parizu imamo opazovanja, ki segajo v stoletja nazaj; tudi iz teh se spozna, da se srednja temperatura ni spremenila.

(Konec prih.)

Umrli so:

3. junija. Alojzij Borovsky, učit. pripravnik, 18 let, Jakob. trg št. 4, tuberkuloza.

4. junija. Janez Sodnik, sodnij. strež. sin, 20 let, Poljanski nasip št. 14, davica. — Ana Kraševic, sodn. sluge žena, 38 let, gosposke ulice št. 14, plućna tuberkuloza.

5. junija. France Unglerth, bivši strugar, 73 let, Karlovska cesta št. 7, hromota hrbtišča.

V bolnišnici:

3. junija. Valentin Klopčar, gostač, 70 let, oslabljenje.

Eksekutivne dražbe.

9. junija. 3. e. dzb. pos. Marije Logar iz Zgornje vasi, 7270 gold. Logatec. — 1. e. dzb. pos. Jera Burja iz Kamnika, 2400 gold. Krško. — 1. e. dzb. pos. Marija Pirc od sv. Duha, 707 gold. Krško. — 1. e. dzb. pos. Marjeta Šribar iz Nemške vasi, 315 gold. Krško. — 1. e. dzb. pos. Janez Sikar iz Krškega, 1301 gold. 50 kr. Krško. — 1. e. dzb. pos. Terezije Keše iz Šupecje vasi, 500 gold. Krško. — 1. e. dzb. Matej in Jožef Šoba iz Roviš, 625 gold. Krško. — 1. e. dzb. pos. Anton Zdravje iz Straže št. 3, 1381 gold. Krško.

Vožnji red

cesarjevič Rudolfove železnice
od 1. junija 1883.

Iz Ljubljane v Beljak.

Osobni vlaki.

Postaje	št. 2012 zjutraj	št. 2016 popoldne	št. 2020 zvečer	št. 2018 po noči
Ljubljana j. k.	7-5	12-20	6-35	11-38
Ljubljana R. k.	7-10	12-24	6-40	11-43
Vižmarje	7-20	12-33	6-52	11-54
Medvode	7-31	12-44	7-6	12-8
Loka	7-46	12-57	7-28	12-26
Kranj	8-3	1-12	7-49	12-43
Podnart	8-22	1-29	8-19	1-3
Radovljica-Lesce	8-51	1-53	8-50	1-30
Javornik	9-13	2-11		1-53
Jesenice	9-24	2-22		2-7
Dovje	9-45	2-39		2-28
	dopolodne			
Kranjska gora	10-15	3-4		2-58
				zjutraj
Rateče-Weissenfels . . .	10-30	3-18		3-13
Trbiž	10-47	3-33		3-30
Beljak j. k.	11-51	4-42		4-56

Iz Beljaka v Ljubljano.

Osobni vlaki

Postaje	št. 2019 zjutraj	št. 2015 dopolodne	št. 2011 popoldne	št. 2017 po noči
Beljak j. k.		10-45	4-43	11-9
		popoldne		
Trbiž		12-10	5-40	12-38
Rateče-Weissenfels . . .		12-27	6-—	1-—
Kranjska gora		12-41	6-17	1-17
Dovje		1-6	6-45	1-45
Jesenice		1-27	7-10	2-12
Javornik		1-34	7-17	2-19
Radovljica-Lesce	6-30	1-56	7-43	2-42
				zjutraj
Podnart		6-59	2-19	3-11
Kranj		7-21	2-35	3-29
Loka		7-45	2-50	3-47
Medvode		8-4	3-3	4-4
Vižmarje		8-18	3-14	4-16
Ljubljana R. k.		8-29	3-22	4-24
Ljubljana j. k.		8-35	3-26	4-30